

KURJER WILENSKI

NIEZALEŻNY ORGAN DEMOKRATYCZNY

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: Wilno, Jagiellońska 3. Telefon: Redakcji 79, Administracji 99. Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 2—3 popoł. Sekretarz redakcji przyjmuje od godz. 1—3 popoł. Administracja czynna od godz. 9—3 popoł. Rękopisy Redakcja nie zwraca. Dyrektor wydawnictwa przyjmuje od godz. 1—3 popoł. Ogłoszenia są przyjmowane: od godz. 9—3 i 7—9 wiecz. Konto czekowe P. K. O. Nr. 80.750. Drukarnia — ul. 5-to Jańska 1, telefon 3-40. CENA PRENUMERATY: miesięcznie z odnośnikiem za przesyłką pocztową 4 zł. Zagranicą 7 zł. CENA OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetry przed tekstem—75 gr., w tekście 60 gr., za tekstem—30 gr., kronika redak., komunikaty—70 gr. za mm. jednoszp., ogłoszenia mieszaniowe—30 gr. za wiersz. Do tych cen dolicza się: za ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne 50%, z zastrzeżeniem miejsca 25%, w numerach niedzielnych i świątecznych 25%, zagraniczne 100%, zamieszko 25%. Dla poszukujących pracy 50% zniżki. Za numer dowodowy 20 gr. Układ ogłoszeń 6-cio łamowy, za tekstem 10-ciołamowy. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń.

Zbrojenia sowieckie wobec konfliktu z Japonią.

W ostatnich paru tygodniach jesteśmy świadkami mocnego zaognienia się stosunków sowiecko-japońskich, w związku z wypadkami mandzurskimi. Wykolejenie pociągu japońskiego, zamach dynamitowy na most na rzece Sungari, areszt szeregu obywateli sowieckich — wszystko to są rzeczy, które nie mogą oczywiście przyczynić się do oczyszczenia atmosfery. Czynniki japońskie oskarżają Sowiety o akcję dywersyjną i organizowanie zamachów terrorystycznych, a wice poprostu o prowokację, wprowadzając w życie przy pomocy „białogwardystów”.

Trudno się oczywiście zorientować co do właściwych inicjatorów zamachów mandzurskich. Mogą to być z powodzeniem mandzurscy powstańcy, zwalczający jak wiadomo „japońskich okupantów”. Mogą też równie dobrze maczać w tem palce żywoity „białogwardyjskie”, które prą do wywołania wojny japońsko-sowieckiej i do otwartej walki ze znieprawdowanym ZSRR, przy boku złotych wyspiarzy. Nie jest również wykluczone, że mamy do czynienia z robotą opłaconych przez rząd sowiecki agentów, dla upozorowania następnie koncentracji wojsk na pograniczu i fortyfikowania pogranicznych miejscowości. Najmniej chyba prawdopodobną wydaje się wysuwana przez czynniki sowieckie możliwość inscenizowania zamachów przez Japończyków, w celu u sprawiedliwienia japońskich posunięć wojskowych w półn. Mandżurji. Istotnie trudno przypuścić, by Japonia poświęcała życie dziesiątków własnych żołnierzy i wykolejała własne pociągi, skoro i bez takich „antysowieckich intryg” może się nie krępować w swych operacjach wojskowych, jak to historia ostatnich miesięcy nacznie wykazała.

Czy dochodzące nas z Dalekiego Wschodu armie wojenne są uzasadnione? Czy Sowiety i Japonia są gotowe do wojny? Na ten temat pisaliśmy już parokrotnie. Dziś poświęćmy — w związku z tą, nie przestającą świat frapować kwestją — nieco n wagi sowieckim siłom zbrojnym. Ciekawe, poparte cyframi informacje przynosi w tym względzie poważne piśmo szwedzkie „Dagens Nyheter”. Odczytany na konferencji rozbrojenowej memoriał delegacji rosyjskiej określa stan faktyczny armii sowieckiej na 560.000 ludzi. Liczba ta figuruje w urzędowych statystykach sowieckich, a nawet w budżecie ZSRR. W rzeczywistości jednak na armię sowiecką (na stopie pokojowej) składa się: 48.000 oficerów, 1.380.000 żołnierzy i 50.000 wojsk specjalnych; razem 1.478.000 ludzi. Rząd sowiecki może w każdej chwili uzupełnić te kadry, przy pomocy rezerwistów, do 3.170.000 ludzi.

Uzbrojenie armii sowieckiej ogromnie się w latach ostatnich polepszyło. Każda kompania liczy obecnie 198 karabinów, każdy batalion piechoty — 954 karabiny i 2 działa, każdy pułk — 2.867 karabinów, 55 lekkich karabinów maszynowych, 54 ciężkie karabiny maszynowe, 6 dział lekkich i 6 ciężkich.

Przemysł rosyjski wyprodukować może do 100 samochodów miesięcznie. Poza tem pod wspólną kontrolą komisarjatów: Obrony Narodowej, Przemysłu i Handlu znajdują się następujące, całkowicie zreorganizowane trusty: 1° trust amunicyjno-ekwipunkowy; 2° produkcji chemicznej; 3° przemysłu lotniczego; 4° fabryk karabinów, dział i karabinów maszynowych; 5° parków artyleryjskich. Te ostatnie zatrudniają po 12—15.000 robotników.

Sowiety bez przerwy importują tanki, auta pancerne i t. p. W ciągu ostatnich 2 lat sprowadzono z Anglii 120 tanków, zaś z Włoch — przeszło 300 tanków i aut pancernych.

Jeżeli chodzi o morskie siły ZSRR, jego flota bałtycka liczyła w 1930 r. trzy wielkie jednostki bojowe o pojemności 23.400—26.000 tonn: „Oktiabskaja Rewolucja”, „Marat” i „Paryżskaja Kommuuna”. Istniała jeszcze czwarta jednostka „Krasnyj Leningradiec”, jednak o mniejszej wartości bojowej. Uzupełniały cztery

floty bałtycką torpedowce i łodzie podwodne. Dwie wielkie jednostki morskie przeniesione zostały w 1931 r. z Bałtyku na m. Czarne, gdzie flota sowiecka składa się obecnie z 3 wielkich krążowników, 6 torpedowców i 5—6 łodzi podwodnych. Dodać jeszcze trzeba krążownik „Woroszyłow” na m. Bałtykiem i stary, lecz pamiętny w dziejach rewolucji rosyjskiej okręt „Aurora”, który służy obecnie jako statek szkolny.

Torpedowce rosyjskie na m. Bałtykiem pochodzą przeważnie z 1914—17 r. Ogólna ich liczba sięga 21 z tego 4 zaopatrzone w 5 dział 10-calowych i 12 rur do miotania torped. Pozostałe torpedowce mają po 4 działa i po 9 miotaczy torped. Poza tem wymienić należy 7 jednostek z 1905—1906 r., 7 statków do zakładania min, wreszcie łodzie podwodne o pojemności 675—975 tonn. Łodzie te pochodzą z różnych lat, poczynając od 1918 r., kończąc zaś na 1931 r. Najbardziej współczesna łódź zawiera działo 10-calowe, 10 rur do miotania torped oraz działo zenitowe, przeciwko samolotom. W maju r. b. ma opuścić doki leningradzkie łódź podwodna nowego typu pod nazwą „Bezbożnik”.

Obie floty: bałtycka i czarnomorska zawierają ponadto statki strażnicze, statki szpitalne, pływające doki, łamacze lodów i t. d.

Personel morski w służbie czynnej wynosi zaledwie 4000 ludzi. Jednak zasadniczo Sowiety rozporządzają 20.000 dobrze wyćwiczonych i wypróbowanych w swej wierności dla zasad komunistycznych oficerów i szeregowych marynarki.

Specjalną uwagę poświęca rząd sowiecki lotnictwu. W Rosji istnieje cały szereg fabryk, prowadzonych przez specjalistów niemieckich, a przeznaczonych do produkcji i montowania samolotów. W chwili obecnej czerwona armja rozporządza blisko 2.000 samolotów, z czego 1/3 stanowią samoloty myśliwskie, a drugie tyle — ciężkie samoloty do bombardowania. Liczba hydroplanów wynosi 200. W razie realizacji „piatiletki”, Sowiety będą rozporządzać w 1935 r. 62 pułkami lotniczymi o ogólnej liczbie 5.000 maszyn. Obecnie sowiecki korpus lotniczy liczy 14.000 ludzi. Zagranicami znawcy przyznają, że zawodowa zdolność i zręczność sowieckich lotników nie pozostawia nic do życzenia.

W ciągu bieżącego roku, awiacja rosyjska powiększy się o 1.000 nowych maszyn, a mianowicie: 80 samolotów do bombardowania i transportu ciężkich maszyn, 120 samolotów do transportu lekkich, 80 maszyn ewi czebnych, 342 sam. myśliwsk. (wykonane całkowicie z metalu), 12 samolotów torpedowców, 63 hydroplany do bombardowania, 242 hydroplany myśliwskie, 86 innych hydroplanów, 18 samolotów szkolnych, 16 balonów obserwacyjnych typu Zodiac.

Mimo rozwiniętej fabrykacji krajowej, Sowiety importują również samoloty z zagranicy. Tak np. w 1930—31 r. nabył rząd sowiecki we Włoszech przeszło 100 hydroplanów na sumę 90 milj. lirów. Holandia dostarczyła Sowiutom pewnej liczby maszyn Fokkera, zaś Czechosłowacja — 120 samolotów typu „Avia BH. 33”, zaopatrzonych w motory „Jupiter 450 CV”.

Budżet wojenny ZSRR oficjalnie nie przekracza 1.800 milj. rubli rocznie. Jest to jednak cyfra fikcyjna. Cały szereg wydatków na zbrojenia nie figuruje w budżecie wojennym, a tylko w budżetach innych komisarjatów, pod nazwą np. „produkcja narodowa”. Różne budżety regionalne lub lokalne obejmują również znaczną część wydatków na cele wojenne. Zresztą, nawet oficjalne cyfry wydat-

ków na zbrojenia wykazują stały, intensywny wzrost:

Rok	Milj. rubli	% w porówn. z 1924/5 r.	% wzrostu	% budżetu ogólnego
1924—25	445,9	100	—	16
1925—26	608,5	137	37	15
1926—27	699,2	157	15	14
1927—28	820,8	184	17	13
1928—29	939,1	211	14	12
1929—30	1.125,1	252	20	10
1931	1.405,1	315	25	7
1932	1.798,5	403	13	6,5

Na terenie całej Rosji sowieckiej są organizacje, mające na celu budzenie i kultywowanie wśród ludności ducha militarnego. Do organizacji tych należy przedewszystkiem słynny „Ossoawoichim”, którego filje znajdują się we wszystkich miastach, miasteczkach i wsiach, przy wszystkich uniwersytetach, szkołach, towarzystwach i t. d. Do zadań bezpośrednich „Ossoawoichimu” należy propaganda lotnictwa, wojny chemicznej, ćwiczeń fizycznych itd. Z „Ossoawoichimem” współpracuje gorliwie cała sieć stworzonych i subsydiowanych przez rząd towarzystw strzeleckich, strażackich, gimnastycznych etc., organizujących letnie obozy, pogadanki, odczyty, wiecze, kwety, a to wszystko i wzmocnienie zaopatrzenia armji i zwiększenia siły militarnej państwa.

Nie należy wreszcie zapominać, że Rosja stanowi niewyczerpany rezerwar ludzki. Już w czerwcu 1930 r. wojskowy organ sowiecki „Krasnaja Zwiezda” pisał, że 20 milionów obywateli ZSRR, może w każdej chwili stanąć na apel mobilizacyjny, jako pospolite ruszenie. W miesiąc potem, Stalin oświadczył współpracownikowi angielskiej „Daily Mail”, że — poczynając od 1934 r. — Rosja będzie mogła stanąć do zwycięskich zapasów z całym światem, dzięki „z jednej strony niezależności ekonomicznej kraju, z drugiej zaś — ofiarności jego synów i córek, gotowych do mobilizacji dla dobra ojczyzny”. Wprawdzie termin „ojczyzna” brzmi trochę dziwnie w ustach czerwonego dyktatora, jednak nie zmienia to istoty rzeczy. Rosja może naprawdę w każdej chwili zmobilizować miliony ludzi. Rzecz prosta, o ile uzbrojenie i apro wiacja — nie mówiąc już o środkach transportowych — iść będą w parze z liczebnością „armatniego mięsa”.

Powyższą garść szczegółów, chociażby nawet tylko przybliżonych, ilustrować dosadnie kolosalne tempo zbrojenia rosyjskich. Jedynie niewspółmiernością pomiędzy poszczególnymi, w pierwszym rzędzie gospodarzami — zdobywcami „piatiletki” tłumaczyć można sowiecką grę na zwłokę, w stosunku do japońskiego partnera, którego poczynania na pograniczu mandzursko-sowieckim dawnym już — w normalnych warunkach — wytrącały z równowagi państwo, zainteresowane w wypadkach na Dalekim Wschodzie równie silnie co Rosja. Niewspółmierność ta, o której mieliśmy już okazję parokrotnie pisać, przedź czy później się jednak wyrówna, Staniemy wówczas w obliczu realnego konfliktu zbrojnego między Sowietaami a Japonją.

Nie jest zresztą rzeczą wykluczoną, by chwila taka nie miała nastąpić przed zakończeniem zbrojeniowej „piatiletki” sowieckiej. W polityce niejednokrotnie decydują imponderabilia, rzeczy, których ani przewidzieć, ani obliczyć nie można. Jakiś mord polityczny, jakiś wybuch patryjotycznego oburzenia, jakaś presja moralna — oto czynniki, które w historii nie raz odegrały brzemienne w skutki rolę. Naprężenie sowiecko-japońskie zaistnienia takich czy tym podobnych czynników bynajmniej nie wyklucza.

T. J.—ski.

Na Dalekim Wschodzie. Japonia rozpoczęła operację w Mandżurji na wielką skalę.

CHARBIN, 27-IV. (Pat). Ze względu na to, że we wschodniej i północnej Mandżurji szerzy się powstanie przeciwko nowemu rządowi, wojska japońskie w Mandżurji rozpoczęły operację, zakrojoną na bardzo wielką skalę.

Gen. Hirose rzucił trzy brygady na powstańców, których liczbę oceniają na 20 tys. osób. Oddziały te mają przeprowadzić akcję wojskową na wschodniej części strefy koel wschodnio-chińskiej. Brygady gen. Muraja skierowane zostały na Fang-Czeng. Brygady Nakamury płyną wódł rzeki Sungari na 22 statkach, uzbrojonych w armaty i eskortowanych przez 4 kanonierki mandzurskie.

Operacje, jakich nie było od grudnia ub. r.

PARYŻ, 27.4. (Pat) — Prasa francuska donosi z Dalekiego Wschodu, że wojska japońskie w Mandżurji rozpoczęły operacje wojenne bardzo poważne, jakich od grudnia ubiegłego roku nie podejmowały. Płk. Hirose rzucił do boju trzy brygady przeciwko chińskim oddziałom partyzanckim, których liczba dochodzi do 20 tysięcy ludzi. W okolicach na wschód od

wschodnio-chińskiej linii kolejowej oraz w rejonie górnego Sungari Japończycy posuwają się naprzód. Ofensywa japońska zagraża okrażeniem wojsk powstańczych. Gen. Muraj posuwa się na północ od Imi-Em-Po w kierunku Fang-Czeng, gdzie zamierza połączyć się z brygadą gen. Yoda, ma szcującą na wschód.

Operacje, jakich nie było od grudnia ub. r.

PARYŻ, 27.4. (Pat) — Prasa francuska donosi z Dalekiego Wschodu, że wojska japońskie w Mandżurji rozpoczęły operacje wojenne bardzo poważne, jakich od grudnia ubiegłego roku nie podejmowały. Płk. Hirose rzucił do boju trzy brygady przeciwko chińskim oddziałom partyzanckim, których liczba dochodzi do 20 tysięcy ludzi. W okolicach na wschód od

Zaostrzenie sytuacji na kolejach wschodnio-chińskiej.

MOSKWA, 27.4. (Pat). — Sytuacja na kolejach wschodnio-chińskiej uległa pewnemu zaostrzeniu.

Bandy chińskie zajęły stację San-Cza-He na południowej odnodze koleł. Ruch na odnodze południowej i wschodniej uległ przerwie. Japońskie samoloty bombardują partyzantów chińskich, łączność kolejowa i droga między Charbinem a odnogą wschodnią

południowej odnodze koleł, a zatem i z Władystokiem, została przerwana.

Prasa japońska donosi, że partyzanci zatrzymali w pobliżu San-Cza-He pociąg międzynarodowy i uprowadzili 13 pasażerów Japonczyków. Straż kolejowa wykryła próbę zamachu dynamitowego na most w pobliżu stacji Mandencjana na odnodze wschodniej. Aresztowano 2 podejrzanych Chińczyków.

Sylwester Wojewódzki rozstrzelany na mocy wyroku Kolegium G.P.U.?

(Tel. od własn. koresp. z Warszawy).

Wczorajsza prasa popołudniowa podaje z Moskwy niesprawdzone wiadomości, że na mocy wyroku Kolegium G.P.U. został rozstrzelany Sylwester Wojewódzki.

Wojewódzki był swego czasu posłem na Sejm z ziemi wileńskiej, z ramienia partji Wyzwolenia.

W czasie posłowania wystąpił on z Wyzwolenia i utworzył Niezależną Partję Chłopską, której program był bardzo radykalny i zbliżony do komunizmu.

Po rozwiązaniu Sejmu poseł Wojewódzki, któremu wytoczono szereg spraw sądowych, za jego działalność polityczną, wkraczającą w granice akcji antypaństwowej, aby uniknąć aresztowania, uciekł do Rosji sowieckiej i tam wstąpił na służbę sowiecką.

Przyjazna i szczerą rozmowa min. Zaleskiego z Brueningiem.

(Tel. od własn. koresp. z Warszawy).

Z Genewy „Iskra” donosi, że rozmowa min. Zaleskiego z dr. Brueningiem przeprowadzona w ubiegły piątek, trwała około godziny i miała charakter przyjazny i szczerą.

Od czasu podobnych rozmów ze Stresemannem nastąpiła po raz pierwszy osobista wymiana zdań i poglądów między kierownikami polityki zagranicznej Polski i Niemiec.

Wiadomości prasy niemieckiej o szczegółach rozmowy, nie oddają całego istotnego jej przebiegu. Tematem rozmów były zagadnienia polityki międzynarodowej z dziedziny gospodarczej Polski i Niemiec oraz niektórych państw, które miały wejść w związek unji nadnaddunajskiej.

Moskwa niezadowolona.

MOSKWA, 27.4. (Pat). — Kłeska komunistów w wyborach do niemieckich sejmów krajowych, a zwłaszcza do pruskiego Landtagu, wywołała w moskiewskich kołach politycznych przygnębienie. Wyrazem tych nastrojów jest artykuł wstępny w dzisiejszej „Prawdzie”, w którym autor wyraża ko-

munistom niemieckim nagane za niedostateczne zmobilizowanie sił. Charakterystyczny jest ten ustęp, który określa rozporządzenie o rozwiązaniu bojówek hitlerowskich, jako fikcyjne i mające być pretekstem do rozbrojenia lewicowych organizacji bojowych.

Napad w stylu amerykańskim w Warszawie.

WARSZAWA, 27.4. (Pat). — Na magazyny kolejowe Dworca Głównego zorganizowano w nocy napad w stylu amerykańskim. Specjalnymi furgonami przywieziono do składów dwie skrzynie, które złożono w magazynie.

W nocy, gdy składy były zamknięte, ze skrzyń tych wyszło 4 złodziei, którzy nala-

dawali przywiezione ze sobą worki różnymi przedmiotami ze składu.

Wartownik, słysząc podejrzane szmery w składzie, zaniepokoił się, gdy chciał zatrzymać wychodzących opryszków, bandyci przy pomocy rewolwerów obezwładnili go. Wszczęty za złodziejami pościg dotychczas nie dal rezultatu.

Echa zabójstwa dyr. Zakładów Żyrardowskich.

WARSZAWA, 27.4. (Pat). — Prasa podaje, że zabity dyrektor Zakładów Żyrardowskich Koehler otrzymawał w ostatnich czasach szereg listów z pogrozkami, których autorami byli robotnicy z Żyrardowa. Zamor-

Ponure stosunki w Mandżurji.

MOSKWA, 27.4. (Pat) — Według sowieckich doniesień z Mukdena, urzędnicy chińscy, towarzyszący Wellingtonowi Koo, zostali aresztowani przez władze mandzurskie pod zarzutem zamiaru wywołania rozruchów. W Nankinie nie otrzymano do Wellingtona Koo ani jednej depechy od chwili przekroczenia przezeń granicy.

Delegacja Korcańczyków, zamieszkałych w Mandżurji, złożyła komisji Ligii Narodów petycję, malującą ponure stosunki, panujące w Mandżurji za rządów chińskich.

Japonia przyjmuje kompromisową formułę angielską.

SZANGHAJ, 27.4. (Pat) — Poseł japoński w Chinach Shigemitsu otrzymał od swego rządu instrukcje przyjęcia formuły kompromisowej, zaproponowanej przez postla angielskiego Lampsona, w sprawie konfliktu chińsko-japońskiego. Jak wiadomo, Chińczycy formułę tę już przyjęli.

Mandżurja rozbudowuje sieć kolejową.

MOSKWA, 27.4. (Pat). — Źródła sowieckie informują z Charbinu, iż rząd mandzurski przy pomocy kapitałów japońskich zamierza znacznie rozbudować sieć kolejową. W maju b. r. mają być rozpoczęte prace przy budowie trzech linii kolejowych oraz traktu automobilowego.

Audjencje na Zamku.

WARSZAWA, 27.4. (Pat) — Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjął w dniu 27 b. m. p. sen. Ewertę oraz ks. Lotha, którzy zaprosili Pana Prezydenta na uroczystości 150-lecia zboru ewangelickiego. Następnie Pan Prezydent przyjął delegację Muzeum Przemysłu i Techniki w osobach prof. Ponińskiego, Czechalskiego i płk. Czuruka.

Rada Ministrów.

WARSZAWA, 27.4. (Pat) — We środę dnia 27 b. m. odbyło się pod przewodnictwem p. premiera Prystora posiedzenie Rady Ministrów. Na posiedzeniu tem, poza załatwieniem szeregu spraw bieżących, Rada Ministrów uchwaliła rozporządzenia: w sprawie ulg przy spłacie należności instytucji kredytowej — osadniczych byłych państw zaborczych, w sprawie obniżenia kar za zwłokę przy egzekucjach należności Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń, w sprawie obniżenia kar za zwłokę od zaległych należności skarbu państwa, powstałych w związku z przebudową ustroju rolnego, w sprawie powiatów miejskich oraz rozporządzenie o częściowym zniesieniu grup zarobkowych w ubezpieczeniu na wypadek choroby. Poza tem Rada Ministrów powołała uchwały: o nadaniu koncesji na budowę i eksploatację odgałęzienia koleji elektrycznej Warszawa—Grodzisk, do Włoch i Milanówka oraz o przekazaniu państwowego gruntu leśnego w pow. lublińskim pod zarządek Ministerstwa Komunikacji w celu urządzenia toru wyciągowego na stacji kolejowej Herby Nowe.

Giełda warszawska z dnia 27 IV b.r.

WALUTY I DEWIZY:

Dolary	8,89 1/2 — 8,91 1/2 — 8,87 1/2
Holandja	361 15 — 362,05 — 360,25
London	32,70 — 32,80 — 32,55
Nowy York	8,907 — 8,927 — 8,887
Nowy York kabel	8,902 — 8,922 — 8,882
Pariz	36,11 — 36,20 — 36,02
Praga	26,37 — 26,48 — 26,31
Szwajc. rja	178,90 — 179,13 — 178,77
Włochy	45,95 — 46,08 — 45,62
Berlin w obrocie nieoficjalnym	211,70

Tendencja niejednorodna.

PAPIERY PROCENTOWE:

3% pożyczka budowl.	37,50
5% konwersyjna	38,50
4% dolarowa	49,25 — 49,00 — 49,10
8% L. Z. B. G. K. i B. R., obl. B. G. B.	94,00
Te same 7%	93,25
8% ziemskie dol.	56,50
8% ziemskie złotowe	50,00
8% warszawskie	59,50 — 60,70
8% Kielce	62,00

Tendencja listy niejednorodna, na pożyczki słabsza.

AKCJE:

B. Polski	75,60 — 74,00
POŻYCZKI POLSKIE W NOWYM YORKU:	
Dolarowa	15,00
Dillonowska	52,00
Stabilizacyjna	50,80
Warszawska	58,50
Słaska	37,10
8% Piotrkowa	53,50
10% Radomia	49,50

Od Administracji.

Zalączając do numeru dzisiejszego blankiety na nasze konto w P. K. O. Nr. 80.750 — prosimy P. T. Prenumeratorów o uregulowanie prenumeraty za miesiąc maj r. b.

GŁOS AWANGARDY.

KONFERENCJA ROZBROJENIOWA.

Analogie gospodarcze.

Drugą linię ataku stanowi wyzyskiwanie częściowych podobieństw gospodarczych i zwalczanie poglądów Dembińskiego na przykładzie rzeczywistości sowieckiej.

Prof. Studnicki: Upaństwowienie banków... był to swojego czasu program Lenina zapożyczony od niemieckiego ekonomisty R. Hilferdinga.

A obecnie program Hitlera i Dembińskiego. Elektryfikacja też była w swoim czasie programem Lenina, ale to jeszcze nie jest argumentem przeciw, powiedzmy, elektrycznym kuchniom.

W Rosji sowieckiej obecnie mamy nie ustroj komunistyczny, lecz kapitalizm państwowy.

W artykułach Dembińskiego czytamy nawoływanie do walki z prywatnym handlem... W Rosji sowieckiej kooperatywy są właściwie organami państwowego kapitalizmu.

Cały plan rozbudowy przemysłu jest wzorowany na sowieckim; najpierw ciężki przemysł, potem elektryfikacja i przemysł maszynowy, zniszczenie przemysłu przedmiotów i wyrobów zbytkownych; ograniczenie konsumpcji dla zwiększenia kapitalizacji.

Na ten zarzut odpowiedział Dembiński w swym odczycie. Trudno byłoby rozpoznać rozbudowę przemysłu od wyrobów zbytkownych i zwiększenia konsumpcji, aby w końcu przejść do budowy ciężkiego przemysłu.

Różnica między dwoma rodzajami kontraktamentów b. dobitnie uźródłowiona się przy zagadnieniu t. zw. „czterwójki biurokracji” i „syndykalizmu”.

Metoda analogii — całkowitej. Red. Mackiewicz, starając się wykazać całkowite podobieństwo programu Dembińskiego do rzeczywistości sowieckiej, opierając swą argumentację na tezie apriorycznej, że cała rzeczywistość sowiecka jest złem, stara się w tym punkcie podciągnąć stosunki sowieckie do programu Dembińskiego: Gdyby p. Lejontan chciał poznać ustroj sowiecki bliżej, toby wewnątrz tego ustroju spostrzegł i elitę i ogromne znaczenie syndykatów i... hasła walki z „czterwójką biurokracji”.

Natomiast prof. Studnicki zwalcza artykuł Dembińskiego inną metodą. Zakładając częściową analogię z ustrojem sowieckim, woli w tym punkcie przyznać rozbieżność.

Związki zawodowe w Rosji sowieckiej zbliżają się do... „czterwójki biurokracji”.

Podobnie wiele innych analogii powstaje albo przez: 1) ogólne podobieństwo warunków rozwoju gospodarczego, albo przez 2) naciąganie rzeczywistości sowieckiej do schematów Dembińskiego.

Z ogromną słuszością podkreśla dr. Swianiewicz, iż: Podobieństwo myśli zrzuconych w artykule p. Dembińskiego do programu gospodarczego komunizmu rosyjskiego jest czyste zewnętrzne i bardzo powierzchowne... a dynamika ruchu młodzieży grupującej się dookoła Dembińskiego nie idzie w kierunku komunizmu.

Również całkowicie zgadzamy się na ocenę prof. Swianiewicza: Artykuł p. Dembińskiego w Zagarach, zawierający pewien zakres programu polityki gospodarczej sprawia wrażenie zbyt mało przemysłowego.

Polityka ekonomiczna musi plan swojej akcji dostosować do dynamiki życia.

Artykuły Dembińskiego nie były wykończonym programem polityki gospodarczej, ale odcieczką, pozwalającą wyrwać się z dotychczasowego marazmu.

Postawa bezradna. Jest rzeczą znamieną, że, o ile część polityczna artykułu Dembińskiego spotkała się z ogromnie silną reakcją, to część opisowa została otoczona grobowym milczeniem. Analiza kryzysu gospodarczego nie została prawie zacepiona. P. Bocheński zdecydował się rozważyć teatr dopiero w drugim akcie.

Czy nie lepiej było wobec tego postawić sprawę jasno:

II.

Wiemy, że jest źle, że kapitalizm zbliża się ku zagładzie, ale jesteśmy z nim uczuciowo związani, nie przeżyjemy jego upadku, wolimy ludzi się, że śmierć uda się odwiec. Uczuciowy stosunek wobec kapitalizmu to punkty wyjścia mizernych prób szukania ratunku.

Przeciwni ustroju sowieckiego, wyznający ideę upadku kapitalizmu muszą przyjąć do wniosku o bliskim upadku cywilizacji.

Pojęcie przeciwnika lub zwolennika danego „ustroju” zawiera w sobie założenie stosunku uczuciowego Człowiek, który wyżył się zwierzęcego przywiązania do form ustrojowych, traktuje ustrój, jako przejaw swojej celowej działalności. Z uznania degeneracji ustroju nie wynika logicznie uznanie upadku cywilizacji. Ustrój jest wartością zmienną.

Nie ratują ustroju kapitalistycznego przed rozwaleniem się niewątpliwie niezaprzeczone stwierdzenia:

Nierównomierny podział dochodu między klasami społecznymi i narodami istniał cały czas w okresie kapitalizmu, jak i przed okresem kapitalistycznym.

W miarę kapitalistycznego rozwoju dobrobyt klasy robotniczej, dobrobyt drobnego mieszczaństwa, a nawet inteligencji zawodowej nie malał, ale wzrastał.

Dochód znaczny kapitalisty nie jest pochłaniany przez jego bezpośrednie spożycie, im większy kapitalista, tem mniejsza część jego dochodu idzie na spożycie, tem większa idzie na kapitalizację.

„...bezrobotny w Anglii to pan, to człowiek syty, zapijający obiad czerwonym winem...”

Wszystkie te argumenty nie obalają zawartej w artykule Dembińskiego analizy obecnego kryzysu, ani wykazanych strukturalnych wad i sprzeczności kapitalizmu, które prowadzą go na krawędź przepaści.

Prof. Studnicki jest zdania, że depresja obecna jest normalnym ogniwem perijodycznego cyklu koniunkturalnego. Być może, zwrócimy jednak uwagę na już dokonane, albo bliższe wyczerpanie się rezerwu ożywienia gospodarczych, przełamujących depresję: 1) wyczerpanie się terenów kolonialnych, jako obiektu eksploatacji, 2) osłabienie tempa rozwoju technicznego, które przyniosł XIX. Wreszcie samo istnienie cykłów koniunkturalnych związane jest ze strukturą ustroju kapitalistycznego i dowodzi jej pewnej wadliwości.

Zupełnie dowolną interpretacją zawiera twierdzenie p. Bocheńskiego: Kryzys obecny to nie tyle kryzys chaosu indywidualizmu, ale kryzys nacisku, morderczego nacisku kolektywizmu państwowych.

Nacisk, morderczy nacisk kolektywizm państwowych, jest niezbita koniecznością, zrodzoną właśnie wskutek kryzysu chaosu indywidualizmu.

Hajże na etatyzm!

Trzecia linja ataku to doszukiwanie się pewnych elementów ustroju kolektywnego w obecnej rzeczywistości polskiej, to atak na ewolucję gospodarczą, która odbyła się w Europie po wojnie, to front przeciw etatyzmowi.

W artykule p. t. „Rozwalmy teatr” pisze p. Bocheński:

Upaństwowienie produkcji i życia jest... dla nas faktem częściowo dokonanym.

Zawsze i wszędzie monopolizacja była upadkiem jakości. Zawsze i wszędzie wolna konkurencja była hamulcem wyzysku i wrotami dobrobytu.

Każdy monopol jest klęską kraju.

Złudzenie możliwości powrotu do dobrych czasów nieskrepowanej konkurencji może widzieć w dokonanej przemianie stosunków gospodarczych sztuczny twór doktrynerów etatystycznych.

Posłuchajmy, co mówi o zagadnieniu liberalizm-etatyzm dr. Swianiewicz:

Kto wie, czy etatyzm p. Dembińskiego nie jest bardziej realny, znacznie bliższy życiu, niż zamieszczona w „Słowie” apologia liberalizmu gospodarczego oraz wolnej konkurencji p. Al. Bocheńskiego.

Dyskusja nad rozbrojeniem jakościowym w komisjach morskiej i lotniczej.

Stanowisko delegacji polskiej.

GENEWA, 27.4. (Pat) — W dyskusji nad rozbrojeniem jakościowym w komisji morskiej konferencji rozbrojeniowej zabrał w środę głos delegat polski komandor Solksi, podkreślając przedewszystkiem, że komisja musi zawsze pamiętać o rezolucji komisji głównej z dnia 19 kwietnia, proklamującej konieczność wzięcia pod uwagę sytuacji geograficznej i warunków specjalnych każdego państwa.

Delegacja polska jest pozatem zdania, że łodzie podwodne nie są specjalnie skierowane przeciw obronie narodowej, ani ludności cywilnej, gdyż regu Komandor Solksi podkreślił, że łodzie linijowe, ani awiomatki, Polska nie posiada, ani określi używanie łodzi podwodnych, proklamowane przez traktat londyński, podporządkowały akcje łodzi podwodnych przeciw okrętom handlowym przepisom, obowiązującym dla statków nadwodnych.

W tym duchu, co delegacja polska, wyowiadały się też delegacje japońska i fińska, które podkreśliły wybitnie defenzywny charakter łodzi podwodnych.

Delegacja sowiecka zgłosiła propozycję, by za broń ofensywną zostały uznane: 1) okręty powożące 10 tysięcy ton, 2) okręty awiomatki, 3) łodzie podwodne ponad 500 ton, 4) morskie środki wojny chemicznej i bakteriologicznej. Propozycja sowiecka wykazuje dużo analogii do propozycji niemieckiej, istnieje jednak ta zasadnicza różnica, że delegacja sowiecka nie proponuje zniszczenia wszystkich łodzi podwodnych, lecz jedynie jednostek wielkich.

GENEWA, 27.4. (Pat) — Komisja lotnicza konferencji rozbrojeniowej rozpoczęła w dniu 27 b. m. dyskusję nad ustaleniem rodzajów broni lotniczej, poddających pod trzy kryteria, przyjęte przez komisję główną, t. j. 1) broń specjalnie ofensywna, 2) broń najbardziej skuteczna przeciw obronie narodowej i 3) broń najbardziej groźna dla ludności cywilnej.

W dyskusji zabrał głos delegat polski Raczynski, który podkreślił, jak trudnym i delikatnym zagadnieniem jest ustalenie rodzajów broni, poddających pod te trzy kryteria. O ile chodzi o broń lotniczą, która miałaby charakter specjalnie ofensywny, p. Raczynski podkreślił, że na przewagę powietrzną składają się wszystkie rodzaje lotnictwa. Żaden rodzaj samolotów nie może być uważany za niedo-

Etatyzm, w sensie wzmożonej ingerencji państwa do życia gospodarczego jest dziś koniecznością, wyrastającą z dynamiki współczesnej ekonomii.

Wiek XX jest już okresem organizowania się życia gospodarczego, organizowania się posuwającego się coraz bardziej naprzód, niezależnie od tego, czy to nam się podoba, czy też nie.

Postawiają kartele i syndykaty, rośnie potęga potężnych koncernów.

Problem gospodarki planowej staje się jednym z najbardziej aktualnych zagadnień.

Oczywiście, że udział w życiu gospodarczym kapitalizmu państwowego musi być uzależniony sprawnością aparatu państwowego, zmysłem gospodarczym, wykształceniem fachowcem i uczciwością warstwy urzędniczej. (Prof. Studnicki).

ale przecież dlatego właśnie podkreśla się ciągle konieczność jednoznacznej przebudowy psychiki społecznej, zwłaszcza psychiki inteligencji, konieczność wyrobienia typu psychicznego człowieka, potrzebnego ze względów społecznych.

St. Jedrychowski.

stateczną do aktywnej współpracy w akcji ofensywnej. Także nie mogą być pominięte samoloty cywilne.

W konkluzji nac. Raczynski oświadczył, że delegacja polska gotowa jest współpracować czynnie w pracach komisji lotniczej nad rozbrojeniem jakościowym, ale jest zdania, że prace te mogą doprowadzić do pożądanego rezultatu tylko pod warunkiem stworzenia dostatecznej międzynarodowej siły zbrojnej i jednoczesnego umiędzynarodowienia lotnictwa cywilnego. Wypowiedział się on także za ścisłą i powszechną kontrolą, wreszcie zwrócił uwagę na rezolucję komisji z 19 kwietnia, proklamującą konieczność wzięcia pod uwagę, zgodnie z art. 8 paktu, położenia geograficznego i warunków specjalnych poszczególnych państw.

GENEWA, 27.4. (Pat) — Komisja lotnicza konferencji rozbrojeniowej odbyła w dniu 27 b. m. posiedzenie, w którym w znacznej części dyskusja proceduralna. Przedewszystkiem przyjęto został wniosek o do odrębnego traktowania ciężkiej artylerii fortecznej.

Wśród zgłoszonych propozycji, do

Delegat włoski wypowiedział się z pewnymi zastrzeżeniami za zniesieniem lotnictwa wojkowego. Delegat niemiecki, powołując się na postanowienia traktatu wersalskiego w stosunku do lotnictwa niemieckiego, zgłosił rezolucję, uznającą całe lotnictwo wojkowe za podpadające pod trzy ustalone kryteria i domagał się, by propozycja ta była rozpatrywana jako pierwsza. Przewodniczący przypomniał, że dotąd zgłoszonych zostało około 20 propozycji i zaproponował, by systematycznie uporządkowanie tych propozycji i stworzenie jednolitej podstawy do dyskusji powierzono zostało podkomitetowi. Propozycja ta została przyjęta. Na wniosek przewodniczącego do podkomitetu weszli reprezentanci 12 delegacji, między innymi polskiej.

tyczących najwyższego kalibru tej kategorii sprzętu artyleryjskiego, zwraca uwagę fakt, że najwyższą normę, mianowicie 204 mm. zaproponowała delegacja sowiecka, podczas gdy inne delegacje proponują uważać za artylerię ciężką, podpadającą pod trzy kryteria broni ofensywnej już armaty kalibru powyżej 77 mm.

Dyskusja nad kalibrem armat.

GENEWA, 27.4. (Pat) — W przemówieniu ogłoszonym na otwarciu zjazdu samorządu gospodarczego, prezes Związku Iz Przemysłowo-Handlowych były minister inż. Klarnera powiedział między innymi:

Organizacja samorządu gospodarczego w Polsce nie została dotychczas zakończona. Niemniej Izby Przemysłowo-Handlowe, Rolnicze i Rzemieślnicze postanowiły odbyć zjazd i wypowiedzieć się zarówno w ogólnych sprawach państwowej polityki ekonomicznej, jak i w sprawach specjalnych, wspólnie dotyczących dziedzin życia gospodarczego w Izbach zorganizowanych oraz w sprawach związanych z ustrojem i kompetencją samorządu gospodarczego w Polsce.

Wobec zachowania się w umyśle wielu pod wpływem kłes gospodarczych wiary w obecny ustroj społeczno-gospodarczy, pragniemy dać wyraz niezłomnemu przekonaniu, że ustrój, oparty o zasady własności prywatnej i wolności gospodarczej stanowi podłoże, na którym wykształciły się cała kultura i cywilizacja naszej ery oraz że jedynie ten ustrój i nadal zapewnić może ludzkości dalszy postęp, dobrobyt i spokojną ewolucję ku pomysłowej przyszłości.

Brak równowagi pomiędzy wytwórczością i spożyciem jest cechą charakterystyczną obecnego kryzysu. Brak ten uwiecznia się w braku równowagi cen. Polityka gospodarcza państwa nie może bezpośrednio ingerować w sferę kształtowania się cen. Obowiązkiem jej jest natomiast wpływanie ułatwiająco na przebieg procesów przystosowania w zakresie cen. W tym kierunku obok państwa pracować winny wszystkie jednostki produkcyjne oraz ich zrzeszenia. Cena jest zjawiskiem zewnętrznym. Jeśli Polska ma mieć ułatwioną ekspansję na rynki obce, to musi być krajem niskich kosztów produkcji i wymiany w celu obniżenia wszelkich ich składników odbyć się winna we wszystkich elementach składowych kalkulacji handlowej, bez uciekania się do nowych nakładów kapitału.

Z całym naciskiem zaznaczyć pragniemy, że nieodwrotnym czynnikiem racjonalnych pochynów w dziedzinie gospodarczej jest stałość waluty krajowej. Oceniamy z uznaniem politykę Banku Polskiego i podnosimy w sposób najbardziej kategoryczny konieczność zdecydowanego przeciwstawienia się każdej koncepcji inflacjonistycznej. Dalszym czynnikiem, od którego zależy zarówno pomysłowy rozwój kapitalizacji, jak i obniżenia kosztów produkcji, jest właściwa konstrukcja systemu podatkowego. Obowiązującym systemem podatkowym wymaga zasadniczej reformy. Reforma ta nie ma być przeprowadzona w okresie ostrego kryzysu, lecz podjęcie i przeprowadzenie już obecnie wszelkich prac przygotowawczych dla przebudowy systemu podatkowego uważamy za nieodzowne i ak-

tualne. Podobnie i obciążenia na rzecz samorządu terytorjalnego ulęc muszą zasadniczej reformy. Jako sprawę wielkiej doniosłości dla interesu publicznego traktujemy również reformę ubezpieczeń społecznych. Reforma ta iśc winna w kierunku pełnego uwzględnienia możliwości płatniczych życia gospodarczego i dostosowania do tych możliwości obowiązków zakładów wobec ubezpieczonych.

W walce o rynki zbytu Polska pozbawiona jest potężnego atutu, który posiada do dyspozycji produkcja zagraniczna — taniego kredytu. Wytwórca i cięgiła polityka ułatwienia procesów kapitalizacyjnych doprowadzi stopniowo do samorządowego obniżenia stopy procentowej w Polsce. Polityka gospodarcza państwa winna mieć na względzie zabezpieczenie interesów tego aparatu, co może być częściowo osiągnięte przez należyte ograniczenie kompetencji w zakresie działalności banków publicznych i instytucji kredytowych prywatnych.

Ludzkość cierpi naskutek naruszenia zasad obrotu międzynarodowego. Brak zaufania w międzynarodowych stosunkach gospodarczych, powszechna nienawiść, wywołuje egoizmy narodowe sprawiają, że polityka porozumień międzynarodowych nie daje na polu gospodarczym dotychczas poważniejszych wyników. Uważamy niemniej, że polityka polska i nadal krocząc winna drogą gospodarczej współpracy międzynarodowej. Przywiązujemy dużą wagę do poddania rewizji traktatów handlowych, zawieranych w zgoła odmiennych warunkach, a jako wstęp do tej pracy uważamy za pilne wprowadzenie w życie gruntownie przestudowanej nowej taryfy celnej.

Wobec skomplikowanej sytuacji międzynarodowej, kończy prezes Klarnera, położenie Polski nie jest łatwe. Brak dobrych naturalnych granic oraz ustosunkowanie się naszych sąsiadów do porządku rzeczy, wynikającego z traktatów w Wersalu i Triąnon, wskazuje na konieczność stałego wzmacniania odporności Polski w drodze solidarnie współpracy wszystkich sił moralnych i materialnych narodu.

Przemówienie prezesa Klarnera na otwarciu sejmiku gospodarczego.

WARSZAWA, (Pat). — W przemówieniu ogłoszonym na otwarciu zjazdu samorządu gospodarczego, prezes Związku Iz Przemysłowo-Handlowych były minister inż. Klarnera powiedział między innymi:

Organizacja samorządu gospodarczego w Polsce nie została dotychczas zakończona. Niemniej Izby Przemysłowo-Handlowe, Rolnicze i Rzemieślnicze postanowiły odbyć zjazd i wypowiedzieć się zarówno w ogólnych sprawach państwowej polityki ekonomicznej, jak i w sprawach specjalnych, wspólnie dotyczących dziedzin życia gospodarczego w Izbach zorganizowanych oraz w sprawach związanych z ustrojem i kompetencją samorządu gospodarczego w Polsce.

Wobec zachowania się w umyśle wielu pod wpływem kłes gospodarczych wiary w obecny ustroj społeczno-gospodarczy, pragniemy dać wyraz niezłomnemu przekonaniu, że ustrój, oparty o zasady własności prywatnej i wolności gospodarczej stanowi podłoże, na którym wykształciły się cała kultura i cywilizacja naszej ery oraz że jedynie ten ustrój i nadal zapewnić może ludzkości dalszy postęp, dobrobyt i spokojną ewolucję ku pomysłowej przyszłości.

Brak równowagi pomiędzy wytwórczością i spożyciem jest cechą charakterystyczną obecnego kryzysu. Brak ten uwiecznia się w braku równowagi cen. Polityka gospodarcza państwa nie może bezpośrednio ingerować w sferę kształtowania się cen. Obowiązkiem jej jest natomiast wpływanie ułatwiająco na przebieg procesów przystosowania w zakresie cen. W tym kierunku obok państwa pracować winny wszystkie jednostki produkcyjne oraz ich zrzeszenia. Cena jest zjawiskiem zewnętrznym. Jeśli Polska ma mieć ułatwioną ekspansję na rynki obce, to musi być krajem niskich kosztów produkcji i wymiany w celu obniżenia wszelkich ich składników odbyć się winna we wszystkich elementach składowych kalkulacji handlowej, bez uciekania się do nowych nakładów kapitału.

Z całym naciskiem zaznaczyć pragniemy, że nieodwrotnym czynnikiem racjonalnych pochynów w dziedzinie gospodarczej jest stałość waluty krajowej. Oceniamy z uznaniem politykę Banku Polskiego i podnosimy w sposób najbardziej kategoryczny konieczność zdecydowanego przeciwstawienia się każdej koncepcji inflacjonistycznej. Dalszym czynnikiem, od którego zależy zarówno pomysłowy rozwój kapitalizacji, jak i obniżenia kosztów produkcji, jest właściwa konstrukcja systemu podatkowego. Obowiązującym systemem podatkowym wymaga zasadniczej reformy. Reforma ta nie ma być przeprowadzona w okresie ostrego kryzysu, lecz podjęcie i przeprowadzenie już obecnie wszelkich prac przygotowawczych dla przebudowy systemu podatkowego uważamy za nieodzowne i ak-

St. Jedrychowski.

tyczących najwyższego kalibru tej kategorii sprzętu artyleryjskiego, zwraca uwagę fakt, że najwyższą normę, mianowicie 204 mm. zaproponowała delegacja sowiecka, podczas gdy inne delegacje proponują uważać za artylerię ciężką, podpadającą pod trzy kryteria broni ofensywnej już armaty kalibru powyżej 77 mm.

GENEWA, 27.4. (Pat). — W Londynie przypuszczają, że Mac Donald usiłował skłonić Tardieu do pewnego kompromisu reparacyjno - rozbrojeniowego, omawianego ostatnio przez Mac Donalda ze Stimsonem i Brüningiem. Wobec nieobecności Tardieu cała impreza uważana jest w Londynie za rozchwianą, a Mac Donald, rozczarowany niepowodzeniem swej akcji, opuszcza już w piątek Genuę.

GENEWA, 27.4. (Pat). — Wielkie poruszenie wywołał 27 b. m. po południu w kulturalnych Ligii wiadomość, że premier Tardieu z powodu choroby gardła nie będzie mógł przybyć do Genuy, Paul-Boncour zajął miejsce Tardieu, wyrażając ubolewanie z tego powodu. Jak wiadomo, po wzajemnej konferencji Stimsona, Mac Donalda i Brüninga, Stimson w rozmowie telefonicznej z Tardieu wyraził życzenie odbycia z nim konferencji przed swym wyjazdem do Ameryki. Premier Tardieu obiecał przybyć w piątek. W związku z tem przewidziane były na koniec tygodnia doniesienie konsekwencje polityczne.

GENEWA, 27.4. (Pat). — W tokach politycznych Londynu kursuje pogłoska, że choroba premiera Tardieu jest chorobą dyplomatyczną i wybiegiem aby udaremnić po rozumieniu genewskiem, do jakiego zmierzal Mac Donald.

W Londynie przypuszczają, że Mac Donald usiłował skłonić Tardieu do pewnego kompromisu reparacyjno - rozbrojeniowego, omawianego ostatnio przez Mac Donalda ze Stimsonem i Brüningiem. Wobec nieobecności Tardieu cała impreza uważana jest w Londynie za rozchwianą, a Mac Donald, rozczarowany niepowodzeniem swej akcji, opuszcza już w piątek Genuę.

GENEWA, 27.4. (Pat). — W tokach politycznych Londynu kursuje pogłoska, że choroba premiera Tardieu jest chorobą dyplomatyczną i wybiegiem aby udaremnić po rozumieniu genewskiem, do jakiego zmierzal Mac Donald.

W Londynie przypuszczają, że Mac Donald usiłował skłonić Tardieu do pewnego kompromisu reparacyjno - rozbrojeniowego, omawianego ostatnio przez Mac Donalda ze Stimsonem i Brüningiem. Wobec nieobecności Tardieu cała impreza uważana jest w Londynie za rozchwianą, a Mac Donald, rozczarowany niepowodzeniem swej akcji, opuszcza już w piątek Genuę.

GENEWA, 27.4. (Pat). — W tokach politycznych Londynu kursuje pogłoska, że choroba premiera Tardieu jest chorobą dyplomatyczną i wybiegiem aby udaremnić po rozumieniu genewskiem, do jakiego zmierzal Mac Donald.

W Londynie przypuszczają, że Mac Donald usiłował skłonić Tardieu do pewnego kompromisu reparacyjno - rozbrojeniowego, omawianego ostatnio przez Mac Donalda ze Stimsonem i Brüningiem. Wobec nieobecności Tardieu cała impreza uważana jest w Londynie za rozchwianą, a Mac Donald, rozczarowany niepowodzeniem swej akcji, opuszcza już w piątek Genuę.

GENEWA, 27.4. (Pat). — W tokach politycznych Londynu kursuje pogłoska, że choroba premiera Tardieu jest chorobą dyplomatyczną i wybiegiem aby udaremnić po rozumieniu genewskiem, do jakiego zmierzal Mac Donald.

W Londynie przypuszczają, że Mac Donald usiłował skłonić Tardieu do pewnego kompromisu reparacyjno - rozbrojeniowego, omawianego ostatnio przez Mac Donalda ze Stimsonem i Brüningiem. Wobec nieobecności Tardieu cała impreza uważana jest w Londynie za rozchwianą, a Mac Donald, rozczarowany niepowodzeniem swej akcji, opuszcza już w piątek Genuę.

GENEWA, 27.4. (Pat). — W tokach politycznych Londynu kursuje pogłoska, że choroba premiera Tardieu jest chorobą dyplomatyczną i wybiegiem aby udaremnić po rozumieniu genewskiem, do jakiego zmierzal Mac Donald.

W Londynie przypuszczają, że Mac Donald usiłował skłonić Tardieu do pewnego kompromisu reparacyjno - rozbrojeniowego, omawianego ostatnio przez Mac Donalda ze Stimsonem i Brüningiem. Wobec nieobecności Tardieu cała impreza uważana jest w Londynie za rozchwianą, a Mac Donald, rozczarowany niepowodzeniem swej akcji, opuszcza już w piątek Genuę.

GENEWA, 27.4. (Pat). — W tokach politycznych Londynu kursuje pogłoska, że choroba premiera Tardieu jest chorobą dyplomatyczną i wybiegiem aby udaremnić po rozumieniu genewskiem, do jakiego zmierzal Mac Donald.

W Londynie przypuszczają, że Mac Donald usiłował skłonić Tardieu do pewnego kompromisu reparacyjno - rozbrojeniowego, omawianego ostatnio przez Mac Donalda ze Stimsonem i Brüningiem. Wobec nieobecności Tardieu cała impreza uważana jest w Londynie za rozchwianą, a Mac Donald, rozczarowany niepowodzeniem swej akcji, opuszcza już w piątek Genuę.

GENEWA, 27.4. (Pat). — W tokach politycznych Londynu kursuje pogłoska, że choroba premiera Tardieu jest chorobą dyplomatyczną i wybiegiem aby udaremnić po rozumieniu genewskiem, do jakiego zmierzal Mac Donald.

W Londynie przypuszczają, że Mac Donald usiłował skłonić Tardieu do pewnego kompromisu reparacyjno - rozbrojeniowego, omawianego ostatnio przez Mac Donalda ze Stimsonem i Brüningiem. Wobec nieobecności Tardieu cała impreza uważana jest w Londynie za rozchwianą, a Mac Donald, rozczarowany niepowodzeniem swej akcji, opuszcza już w piątek Genuę.

GENEWA, 27.4. (Pat). — W tokach politycznych Londynu kursuje pogłoska, że choroba premiera Tardieu jest chorobą dyplomatyczną i wybiegiem aby udaremnić po rozumieniu genewskiem, do jakiego zmierzal Mac Donald.

W Londynie przypuszczają, że Mac Donald usiłował skłonić Tardieu do pewnego kompromisu reparacyjno - rozbrojeniowego, omawianego ostatnio przez Mac Donalda ze Stimsonem i Brüningiem. Wobec nieobecności Tardieu cała impreza uważana jest w Londynie za rozchwianą, a Mac Donald, rozczarowany niepowodzeniem swej akcji, opuszcza już w piątek Genuę.

GENEWA, 27.4. (Pat). — W tokach politycznych Londynu kursuje pogłoska, że choroba premiera Tardieu jest chorobą dyplomatyczną i wybiegiem aby udaremnić po rozumieniu genewskiem, do jakiego zmierzal Mac Donald.

W Londynie przypuszczają, że Mac Donald usiłował skłonić Tardieu do pewnego kompromisu reparacyjno - rozbrojeniowego, omawianego ostatnio przez Mac Donalda ze Stimsonem i Brüningiem. Wobec nieobecności Tardieu cała impreza uważana jest w Londynie za rozchwianą, a Mac Donald, rozczarowany niepowodzeniem swej akcji, opuszcza już w piątek Genuę.

GENEWA, 27.4. (Pat). — W tokach politycznych Londynu kursuje pogłoska, że choroba premiera Tardieu jest chorobą dyplomatyczną i wybiegiem aby udaremnić po rozumieniu genewskiem, do jakiego zmierzal Mac Donald.

W Londynie przypuszczają, że Mac Donald usiłował skłonić Tardieu do pewnego kompromisu reparacyjno - rozbrojeniowego, omawianego ostatnio przez Mac Donalda ze Stimsonem i Brüningiem. Wobec nieobecności Tardieu cała impreza uważana jest w Londynie za rozchwianą, a Mac Donald, rozczarowany niepowodzeniem swej akcji, opuszcza już w piątek Genuę.

GENEWA, 27.4. (Pat). — W tokach politycznych Londynu kursuje pogłoska, że choroba premiera Tardieu jest chorobą dyplomatyczną i wybiegiem aby udaremnić po rozumieniu genewskiem, do jakiego zmierzal Mac Donald.

GENEWA, 27.4. (Pat). — Paul-Boncour odbył w dniu 27 b. m. naradę z Nadohym co do przebiegu prac konferencji oraz w sprawie różnic zdań, istniejących między delegacjami francuską i niemiecką. Sekretarz stanu Stimson odbył kolejno rozmowy z ministrami Benesem i Zaleskim oraz delegatem Wegler Apponyim.

Min. Zaleski wraca do Warszawy. (Tel. od własn. koresp. z Warszawy).

Z Genuy donoszą, że minister Zaleski wyjechał wczoraj wieczorem do Warszawy, gdzie przybędzie w nadchodzący piątek.

Choroba Tardieu.

GENEWA, 27.4. (Pat). — Wielkie poruszenie wywołał 27 b. m. po południu w kulturalnych Ligii wiadomość, że premier Tardieu z powodu choroby gardła nie będzie mógł przybyć do Genuy, Paul-Boncour zajął miejsce Tardieu, wyrażając ubolewanie z tego powodu. Jak wiadomo, po wzajemnej konferencji Stimsona, Mac Donalda i Brüninga, Stimson w rozmowie telefonicznej z Tardieu wyraził życzenie odbycia z nim konferencji przed swym wyjazdem do Ameryki. Premier Tardieu obiecał przybyć w piątek. W związku z tem przewidziane były na koniec tygodnia doniesienie konsekwencje polityczne.

GENEWA, 27.4. (Pat). — W tokach politycznych Londynu kursuje pogłoska, że choroba premiera Tardieu jest chorobą dyplomatyczną i wybiegiem aby udaremnić po rozumieniu genewskiem, do jakiego zmierzal Mac Donald.

W Londynie przypuszczają, że Mac Donald usiłował skłonić Tardieu do pewnego kompromisu reparacyjno - rozbrojeniowego, omawianego ostatnio przez Mac Donalda ze Stimsonem i Brüningiem. Wobec nieobecności Tardieu cała impreza uważana jest w Londynie za rozchwianą, a Mac Donald, rozczarowany niepowodzeniem swej akcji, opuszcza już w piątek Genuę.

GENEWA, 27.4. (Pat). — W tokach politycznych Londynu kursuje pogłoska, że choroba premiera Tardieu jest chorobą dyplomatyczną i wybiegiem aby udaremnić po rozumieniu genewskiem, do jakiego zmierzal Mac Donald.

WIEŚCI I OBRAZKI Z KRAJU

Aresztowanie kierowniczkę agencji pocztowej pod zarzutem defraudacji.

Ze Świeciana donoszą, iż w czasie inspekcji kontrolnej w Agencji Pocztowej w Kółki-ujach ujawniono nadużycia i niedobór w kasie. Defraudacji dokonała kierowniczka Agencji Cybulska, która z polecenia władz pocztowych aresztowana.

Według prokuratury obliczeń zdefraudowano 2100 zł. Dalsze badania ksiąg kasowych trwa.

III Targi Północne.

Dotychczasowe, iż wysunięta w jesieni ub. roku sprawa urzędnicza III Targów Północnych w Wilnie została obecnie znówu podjęta przy parciu Urzędu Wojewódzkiego w Wilnie, sfer przemysłowo-handlowych i wojskowych. Według dotychczasowych projektów przewidziane jest zorganizowanie targów w okresie jesienno-zimowym 1933 r.

KRONIKA

Wiosna na ustach wszystkich, a w szczególności u strzelców w Brastawiu, którzy przygotowują się do przywitania tej najmilej pory roku słowami Reymonta — „Hej, wiosna ty do idzie przemieć”.

Brastaw.

Z życia strzeleckiego.

Nadeszła i do nas wiosna... przedtędnę jeźdźcą brastawickim wywołują się z okowy lodowej. Wszystko narówni z przyrodą wchłania w siebie promienie słoneczne, by nagromadzić pewną ilość ciepła, potrzebną do przemiany materii, z której tworzy się siła działania człowieka.

Świeciany.

Posiedzenie prezydium Rady Pow. B. B. W. R.

W dniu 24 b. m. w Świecianach odbyło się posiedzenie prezydium rady powiatowej BBWR, na którym był obecny z ramienia Rady Woj. p. poseł Stanisław Dobos.

Dzisiaj.

Urząd celny w Dziśnie ma być zlikwidowany.

W związku z małym ruchem granicznym na pograniczu polsko-łotewskim władze celne postanowiły zlikwidować Urząd Celny w Dziśnie, zaś jego agencje przekazać częściowo organom K. O. P. i Urzędowi Celnemu w Dru.

Nowa Wilejka.

Samobójstwo kaprala 13 p. ul.

W dniu wczorajszym w Nowej-Wilejce kpr. 13 p. ul. Tadeusz Doliński popełnił samobójstwo. Powodem tego rozpaczliwego kroku była obraza przez karę za pijanstwo i awantury Zwiaku samobójcy zabezpieczono do przybycia władz śledczych.

Profanacja przydrożnego krzyża.

W dniu wczorajszym w pobliżu wsi Zabłki gm. tomaszowskiej nieznani sprawcy wyrębili krzyż przydrożny oraz roztrzaskali figurkę N. P. M. Wskutek dochodzenia jednego ze złoczyńców aresztowano. Jest to Konstanty Rozumow mieszkaniec tejże wsi.

WIEŚCI Z WOJEW. NOWOGRODZKIEGO

Oddział Nowogródzki „Kurjera Wileńskiego” mieści się w Nowogródku przy ul. 3-go Maja, tel. 94.

Miejski

W dniu 24 kwietnia 2 b. m. od dnia 24 kwietnia 2 b. m. Wypa zatopionych serc W rolach głównych: Jeannette Mc Donald i Jack Oakie. WKRÓCZE: Harold, trzymaj się.

Skazanych szpiegów powieszono.

Jak już wczoraj donosiliśmy, wyrokiem sądu doraźnego w Lidzie na karę śmierci przez powieszenie została skazani szpiegowie sowieccy, Józef Trubacz i Michał Czechowicz. Skazani, za pośrednictwem obrońcy, zwrócili się z prośbą do Pana Prezydenta Rzeczypospolitej o ulaskawienie. W dniu 26 b. m. późno w nocy nadeszła z Warszawy odpowiedź, iż Pan Prezydent nie skorzystał z prawa łaski.

Nowogródek.

Do czego zmierza Rada Miejska?

Sprawa kina miejskiego nie przestaje być wciąż aktualną. Jak już swego czasu donosiliśmy, kino miejskie wydzierżawione zostało po kilku przetargach p. Iwienickiego, który nie ukrywając szczerzy chęci wydzierżawienia go, dał się namówić na wyśrubowane i niewykonalne warunki, od których wszyscy jego kontrahenci odstąpili.

Podróż po piątkę.

W związku z uchwałą ostatniego posiedzenia Rady Miejskiej załączająca pożyczki inwestycyjne w kwocie 150.000 złotych, wczoraj wieczorem wyruszył w tę sprawę do Warszawy szef sekcji finansowej Magistratu ławnik Jęzmo.

Zabawy.

— Czarna Kawa. Komitet Różniciele Szkół powst. Nr. 15 i 29 24 dnia składania serdecznych podziękowań D-cy 6 p. Leg. p. pułk. Dpl. Stefanowi Biełkowski za taskawne i bezinteresowne udzielenie orkiestry wojskowej na przedstawienie które się odbyło w sali gimnastycznej tych szkół w dniu 24 b. m.

SPRAWY AKADEMICKE.

— Ogólnopolski Zjazd Delegatów Bratniej Pomocy Młodzieży Akademickiej. Prezydium Ogólnopolskiego Związku Bratniej Pomocy Młodzieży Akademickiej zwołało XV-tą Zgromadzenia Sesję Rady Delegatów O. Z. B. P. M. A. Zjazd odbędzie się w Wilnie w dniach 3, 4 i 5 maja r. b. Czynności przygotowawcze uświetnił uroczysty zjazdowy.

GOSPODARCZA.

— Komunikat Izby Skarbowej. W dniu 15 kwietnia b. r. zostały rozesełane nakazy płatnicze na państwowy podatek przemysłowy za rok 1931.

Lida.

Groźny pożar.

W ostatnich dniach, w Chodźkach gm. biatobródzkiej pożar strawił na szkodę 7 gospodarzy 6 domów mieszkalnych wraz ze sprzętami, 6 obór i jeden splech.

Nowy cennik.

W dniu 27 b. m. ukazało się zarządzenie starosty lidzkiego, wprowadzające nowy cennik na mąkę i chleb:

28	Czwartek
Kwiecień	

Wzrost: 1.20 m. Ciężar ciała: 45 kg. Ciężar serca: 300 g. Ciężar płuc: 450 g. Ciężar wątroby: 150 g. Ciężar nerek: 150 g. Ciężar jelit: 100 g. Ciężar śledziony: 100 g. Ciężar wątroby: 150 g. Ciężar nerek: 150 g. Ciężar jelit: 100 g. Ciężar śledziony: 100 g.

OSOBISTA

— Pan Wojewoda Zygmunta Bezkowicz powraca dzisiaj, w czwartek rano, z Warszawy i obejmuje urzędowanie.

MIĘJSKA.

— Magistrat nawiązuje kontakty z organizacjami samorządu gospodarczego. W wykonaniu uchwały Wydziału Wojewódzkiego Magistrat m. Wilna postanowił nawiązać kontakty z czynnymi na terenie miasta organizacjami samorządu gospodarczego, celem uzgodnienia polityki finansowo-gospodarczej m. Wilna.

SPRAWY RZEMIEŚNICZE.

— Strajk szewców został zlikwidowany. W dniu wczorajszym po zgórzą wdrogodyniom strajku nastąpiło porozumienie między właścicielami sklepów obuwni a strajkującymi szewcami.

SPRAWY ROBOTNICZE.

— Wstrzymano rejestrację robotników na wyjazd do Francji. PUPP w Wilnie wstrzymał rejestrację robotników do Francji. Zarządzenie to nastąpiło wobec niepomyślnej sytuacji na rynku pracy we Francji.

KOMUNIKATY.

— Kasy Banku Polskiego w Wilnie będą czynne od dnia 2 maja do 30 września b. r. W dni powszednie od godziny 8-jej rano do 13-jej.

RÓŻNE.

— Podziękowanie. Komitety Różniciele Szkół powst. Nr. 15 i 29 24 dnia składania serdecznych podziękowań D-cy 6 p. Leg. p. pułk. Dpl. Stefanowi Biełkowski za taskawne i bezinteresowne udzielenie orkiestry wojskowej na przedstawienie które się odbyło w sali gimnastycznej tych szkół w dniu 24 b. m.

ZABAWY.

— Czarna Kawa. Komitet Różniciele Szkół powst. Nr. 15 i 29 24 dnia składania serdecznych podziękowań D-cy 6 p. Leg. p. pułk. Dpl. Stefanowi Biełkowski za taskawne i bezinteresowne udzielenie orkiestry wojskowej na przedstawienie które się odbyło w sali gimnastycznej tych szkół w dniu 24 b. m.

SPRAWY AKADEMICKE.

— Ogólnopolski Zjazd Delegatów Bratniej Pomocy Młodzieży Akademickiej. Prezydium Ogólnopolskiego Związku Bratniej Pomocy Młodzieży Akademickiej zwołało XV-tą Zgromadzenia Sesję Rady Delegatów O. Z. B. P. M. A. Zjazd odbędzie się w Wilnie w dniach 3, 4 i 5 maja r. b.

GOSPODARCZA.

— Komunikat Izby Skarbowej. W dniu 15 kwietnia b. r. zostały rozesełane nakazy płatnicze na państwowy podatek przemysłowy za rok 1931.

TEATR I MUZYKA

— „Car Lenin” na Pohulance. Dziś, w czwartek 28 kwietnia o godz. 8-jej w. „Car Lenin” Franciszek Porche w sztuce swj obiał całokształt życia Lenina, jego poglądy na cele i istotę rewolucji, upadek caratu, wybuch rewolucji i całej jej epopej.

POD FACHOWYM KIEROWNICTWEM

WARSZTATY REPERACYJNE maszyn i narzędzi rolniczych ZYGmunta Nagrodzkiego Wilno, Zawaina 11-a

mat stary jak świat a jednak zmienny, szczególnie w naszych czasach, poddający wszelkie utarte kanony nowoczesnej rewizji. Zmienił się człowiek — inaczej reaguje i inaczej wyraża się jego miłość.

— Ostatni koncert Aleksandra Uniańskiego „Lutnia”. Wtorek, 29 kwietnia o g. 8-jej w. sferi muzykalne Wina. Obdarzone zostają drugim i ostatnim koncertem Aleksandra Uniańskiego.

— Uroczyste przedstawienie Jubileuszowe na Pohulance. W dniu 7-go maja — społeczeństwo wileńskie święcić będzie 25-letnie istnienia Teatru Polskiego w Wilnie. Na wieść która uroczysto wybrana została wileńska piosenka, jedna z najlepszych w literaturze polskiej — komedia Fredry „Zemsta”, która inscenizacja art. mal. Iwo Gall, Iwo Gall wystawił „Zemste” w zeszłym sezonie w Warszawie, na scenie teatru Ateneum.

SPRAWY RZEMIEŚNICZE.

— Strajk szewców został zlikwidowany. W dniu wczorajszym po zgórzą wdrogodyniom strajku nastąpiło porozumienie między właścicielami sklepów obuwni a strajkującymi szewcami.

SPRAWY ROBOTNICZE.

— Wstrzymano rejestrację robotników na wyjazd do Francji. PUPP w Wilnie wstrzymał rejestrację robotników do Francji. Zarządzenie to nastąpiło wobec niepomyślnej sytuacji na rynku pracy we Francji.

KOMUNIKATY.

— Kasy Banku Polskiego w Wilnie będą czynne od dnia 2 maja do 30 września b. r. W dni powszednie od godziny 8-jej rano do 13-jej.

RÓŻNE.

— Podziękowanie. Komitety Różniciele Szkół powst. Nr. 15 i 29 24 dnia składania serdecznych podziękowań D-cy 6 p. Leg. p. pułk. Dpl. Stefanowi Biełkowski za taskawne i bezinteresowne udzielenie orkiestry wojskowej na przedstawienie które się odbyło w sali gimnastycznej tych szkół w dniu 24 b. m.

ZABAWY.

— Czarna Kawa. Komitet Różniciele Szkół powst. Nr. 15 i 29 24 dnia składania serdecznych podziękowań D-cy 6 p. Leg. p. pułk. Dpl. Stefanowi Biełkowski za taskawne i bezinteresowne udzielenie orkiestry wojskowej na przedstawienie które się odbyło w sali gimnastycznej tych szkół w dniu 24 b. m.

SPRAWY AKADEMICKE.

— Ogólnopolski Zjazd Delegatów Bratniej Pomocy Młodzieży Akademickiej. Prezydium Ogólnopolskiego Związku Bratniej Pomocy Młodzieży Akademickiej zwołało XV-tą Zgromadzenia Sesję Rady Delegatów O. Z. B. P. M. A. Zjazd odbędzie się w Wilnie w dniach 3, 4 i 5 maja r. b.

GOSPODARCZA.

— Komunikat Izby Skarbowej. W dniu 15 kwietnia b. r. zostały rozesełane nakazy płatnicze na państwowy podatek przemysłowy za rok 1931.

TEATR I MUZYKA

— „Car Lenin” na Pohulance. Dziś, w czwartek 28 kwietnia o godz. 8-jej w. „Car Lenin” Franciszek Porche w sztuce swj obiał całokształt życia Lenina, jego poglądy na cele i istotę rewolucji, upadek caratu, wybuch rewolucji i całej jej epopej.

Ze Świeciana donoszą, iż w czasie inspekcji kontrolnej w Agencji Pocztowej w Kółki-ujach ujawniono nadużycia i niedobór w kasie. Defraudacji dokonała kierowniczka Agencji Cybulska, która z polecenia władz pocztowych aresztowana.

Według prokuratury obliczeń zdefraudowano 2100 zł. Dalsze badania ksiąg kasowych trwa.

OSOBISTA

— Pan Wojewoda Zygmunta Bezkowicz powraca dzisiaj, w czwartek rano, z Warszawy i obejmuje urzędowanie.

MIĘJSKA.

— Magistrat nawiązuje kontakty z organizacjami samorządu gospodarczego. W wykonaniu uchwały Wydziału Wojewódzkiego Magistrat m. Wilna postanowił nawiązać kontakty z czynnymi na terenie miasta organizacjami samorządu gospodarczego, celem uzgodnienia polityki finansowo-gospodarczej m. Wilna.

SPRAWY RZEMIEŚNICZE.

— Strajk szewców został zlikwidowany. W dniu wczorajszym po zgórzą wdrogodyniom strajku nastąpiło porozumienie między właścicielami sklepów obuwni a strajkującymi szewcami.

SPRAWY ROBOTNICZE.

— Wstrzymano rejestrację robotników na wyjazd do Francji. PUPP w Wilnie wstrzymał rejestrację robotników do Francji. Zarządzenie to nastąpiło wobec niepomyślnej sytuacji na rynku pracy we Francji.

KOMUNIKATY.

— Kasy Banku Polskiego w Wilnie będą czynne od dnia 2 maja do 30 września b. r. W dni powszednie od godziny 8-jej rano do 13-jej.

RÓŻNE.

— Podziękowanie. Komitety Różniciele Szkół powst. Nr. 15 i 29 24 dnia składania serdecznych podziękowań D-cy 6 p. Leg. p. pułk. Dpl. Stefanowi Biełkowski za taskawne i bezinteresowne udzielenie orkiestry wojskowej na przedstawienie które się odbyło w sali gimnastycznej tych szkół w dniu 24 b. m.

ZABAWY.

— Czarna Kawa. Komitet Różniciele Szkół powst. Nr. 15 i 29 24 dnia składania serdecznych podziękowań D-cy 6 p. Leg. p. pułk. Dpl. Stefanowi Biełkowski za taskawne i bezinteresowne udzielenie orkiestry wojskowej na przedstawienie które się odbyło w sali gimnastycznej tych szkół w dniu 24 b. m.

SPRAWY AKADEMICKE.

— Ogólnopolski Zjazd Delegatów Bratniej Pomocy Młodzieży Akademickiej. Prezydium Ogólnopolskiego Związku Bratniej Pomocy Młodzieży Akademickiej zwołało XV-tą Zgromadzenia Sesję Rady Delegatów O. Z. B. P. M. A. Zjazd odbędzie się w Wilnie w dniach 3, 4 i 5 maja r. b.

GOSPODARCZA.

— Komunikat Izby Skarbowej. W dniu 15 kwietnia b. r. zostały rozesełane nakazy płatnicze na państwowy podatek przemysłowy za rok 1931.

TEATR I MUZYKA

— „Car Lenin” na Pohulance. Dziś, w czwartek 28 kwietnia o godz. 8-jej w. „Car Lenin” Franciszek Porche w sztuce swj obiał całokształt życia Lenina, jego poglądy na cele i istotę rewolucji, upadek caratu, wybuch rewolucji i całej jej epopej.

Jeżeli w Warszawie, TO TYLKO

NOWA GOSPODA RESTAURACJA BAR

WARSZAWA, JASNA 4.

REVELACYJNIE NISKIE CENY

Zamach samobójczy majora 13 p. ułanów.

W Nowej-Wilejce popełnił zamach samobójczy wystrzałem z rewolwera w skroń major 13 p. ul. Stetkiewicz.

Tegoroczne ćwiczenia szeregowych rezerwy.

Na podstawie rozkazu ministra spraw wojskowych z dnia 12-go b. m. będą powołani w roku bieżącym na wycieczne ćwiczenia wojskowe szeregowcy rezerwy:

RADJO

CZWARTEK, dnia 28 kwietnia 1932 roku.

11:58: Sygnal czasu. 12:10: Kom. meteor. 12:15: Odczyt roln. 12:35: Poranek szkolny. 15:00: Program dzienny. 15:05: Kom. 15:20: „Wielka Emigracja” — odczyt. 15:50: Audycja dla dzieci. 16:15: Lekcja franc. 16:40: Audycja muzyczna. 17:10: „Odwadnienie Polesia” — odczyt. 17:35: Koncert. 18:30: „Skrzynka pocztowa Nr. 199”. 18:50: Nowości teatralne. 19:05: Program na piątek i rozmaitości. 19:15: Pr. dzien. radj. 19:30: Audycja japońska. 20:00: „Trzy święte skarby Japonji” — felj. 20:15: Muzyka lekka. 21:30: Słuchowisko z Krakowa. 22:15: Kom. i muzyka taneczna.

SPORT

MAKABI — 9 P. A. C. 21 (1:0).

Wczorajszy występ wice-mistrza okręgu lubelskiego w odbył się rozprawą o mistrzostwo publiczności. Goście zaprezentowali się jako zespół b. ambitny o niezłym starsze. Zależy to okazały się jednak niewystarczające wobec surowej jeszcze techniki.

KINA I FILMY

„Znajoma z ulicy”. (HOLLYWOOD).

Kino Hollywood ostatnio wyspecjalizowało się w wyświetlaniu filmów amerykańskich. Rzadko stamtąd przychodzi jednak, coś ciekawszego. Przeciwny fabryczny twór. Dla Yankesów z ich Pipidówek — ujdzie. Dla nas jest niema jakąś interesującą, etnograficzność szeregów, jak w „Miłości wśród lodów” np. to rzeczy przeważa nie nudność. Jesteśmy tu także to ciekawie, rzadziej nieco zabawniej (bardzo prymitywnie, jak operetka „Czar meksykański”) etc.

„NOCE KAUKASKIE”

(Pan).

Mylili się ten, który pomyślał o prawdziwym, przepięknym Kaukazie na widok tego tytułu. Noce te, to są tylko noc w kaski, „szary” i „czarny”, na Montmartrze. L’Herbier, twórca „Pieniędzy”, filmu na prawdę interesującego, stojącego na wysokości artystycznym i technicznym poziomie, dał się uwieść kinogicznemu walorom motywów kaukaskich i zaprzagnął osnuć na nich film. Szkoda tylko, że w tym celu użył nudnej powieści Kessela, której do końca nie można się doczytać. Francuska znajomości geo- i etnografji Europy wschodniej, spolegowana przez kombinację Francuza autora z Francuzem reżyserem, święci tutaj niezwykle „triumfy”. Poza paroma scenami w cyrku wszystko jest okropne. Klękli, ponure makabryczne, nawet cierpliwość (pod temi względami bardzo daje o sobie czuć wpływ rosyjski). Zie sfotografowane, wymagal wielkiej wytrwałości dla przebycia jednego seansu. Już to te rosyjskie i zbliżone tematy nie udają się Francuzom. (sk).

List do Redakcji.

Szanowny Panie Redaktorze.

W numerze wczorajszym „Słowa” ukazał się teleton p. t. „Krociutka historia biblioteki”, w którym autor, opisujać pobieżnie obecny stan Biblioteki im. Wróblewskich i dzieje jej w latach ostatnich, przedstawił w niewłaściwym i niezgodnym z rzeczywistością światło zarówno przebieg rokowań pomiędzy jej założycielem, względnie Komitetem T-wa Pomocy Naukowej im. Wróblewskich a Min. W. R. i O. P. jako też pobudki, które obie strony do tego kroku skłoniły.

Daleką od ścisłości jest również relacja o dalszym rozwoju Biblioteki, w szczególności o jej brakach i potrzebach.

Nie kuszące się o sprowadzenie wszystkich mylnych twierdzeń autora, gdyż wypadłoby przekreślić cały jego artykuł i napisać go na nowo, poprzestając tylko na wytknięciu bardziej rażących błędów, przedewszystkiem zaś poczuwając się do obowiązku zaprotestowania przeciwko krzywdzącym pamięć fundatora posądzeniom.

S. p. Tadeusz Wróblewski nie żył żadnej urazy do Uniw. Stefana Batorego za to, że nie ofiarował mu katedry, — jak utwór autor, — nie sympatyzował jeno z duchem, panującym na odrożnionej wszelkiej wileńskiej i dlatego nie chciał przekazać swego księgozbioru Bibliotece Uniwersyteckiej.

Pertraktacje p. p. Rygła i Dembego ze S. p. T. Wróblewskich bynajmniej nie zostały wszelkie w celu uratowania zbiorów, dla państwa i Polski, jakoby w nich stało się źródłem, lecz wyniki wysszkutek obustronnej chęci zapamiętania im trwałego bytu.

S. p. Tadeusz Wróblewski, wbrew twierdzeniu autora, testament pozostawił, nie dozwolając na jednak księgozbiór, którym zmarzył prawnie nie mógł rozporządzać, gdyż stanował on formalnie własnością T-wa Pomocy Naukowej im. Wróblewskich.

Nie jest dalej zgodny z prawdą cały szereg szeregów, wymienionych przez autora, a dotyczących stosunku U. S. B. jako Instytutu Badawczego Ziemi Wschodnich do Biblioteki im. Wróblewskich, już po zawarciu przez komitet umowy z Ministerstwem.

Mylna, wreszcie jest informacja, jakoby Ministerstwo uzyskało pamieć fundatora, poświęcając na osobną salę. Gdyż dział muzealny powstał kosztem i staraniem wyłącznie Komitetu.

Na tem kończę, nie chcąc nadużywać gościnnosci Pańskiego poczynnego pisma i łacze wyrazi winnego szacunku.

Ludwik Abramowicz
Wice-prezes Komitetu T-wa Pomocy Naukowej im. Wróblewskich.

Helena Romer

Tutejsi. Nowele. wyd. Rój. Warszawa

Swol Ludzie. Nowele. wyd. L. Chomiński. Wilno.

Książka o Nich. Romans. Wyd. L. Chomiński. Wilno.

Willa u Państwa Mickiewiczów. (Teatr dla Młodzieży). Scena Wileńska.

Rezurekcja Wileńska. (Zdobycie Wina w 1919 r.) Scena Wileńska.

Kino Mlejskie SALA MIEJSKA ulica Ostrobramska 5

Tajny kurjer W rolach głównych Iwan Mozzuchin i Lil Dagower

Dźwięk. Kino - Teatr HELIOS Wileńska 38, tel. 9-26

Anna Ondra w najpiękniejszym Noc w raju

Dźwiękowe Kino CASINO Wielka 47, tel. 1541

PUSZCZA Scenariusz w-g powieści Weysenhoffa z udz. najnowszymi gwiazdami polskiego ekranu

Dźwięk. teatr świetlny PAN ul. Wielka 42, tel. 5-28

Noce kaukaskie Wspaniały wykonany przez członków

KINO KOLEJOWE OGNISKO (obok dworca kolejow.)

Jenny Jugo W szponach djabli Wspaniały podbiła serca całego świata

Dźwięk. Kino - Teatr STYLOWY ul. Wielka 36.

Orłowa czyli Gehenna miłości Przepiękny dźwiękowy dramat w 10-ciu aktach

Ogłoszenie. Zarząd Księgarni Spółdzielczej P. N. S. P. w Osmianie

Wilenkin ul. Tatarska 20 Meble jadalne, sypialne i gabinetowe

WYDAM w dzierżawę PLAC (400 sążni) róg ul. Tuskulańskiej, Trębackiej i Trwałej.

Dr. Zeldowicz Choroby skórne, wener. narządów moczowych.

LEKARZ-DENTYSTA L. FRYDMAN Wilno, Zawalna 24.

Akuszerka Maria Brzezina przyjmuję od 9 do 7 wiecz.

Akuszerka Śmiałowska przeprowadziła się na ul. Garbarską 1 m 16

MOTOCYKLE angielskie i F. N. Wileńka 10.

Rejestr Handlowy.

Do Rejestru Handlowego, Dział A, Sądu Okręgowego w Wilnie wciągnięto następujące wpisy pierwotne:

- 13121. I. Firma: „Hurtowa sprzedaż soli Bronisław Sikorski” w Szczuczynie.
13122. I. Firma: „Biuro Elektrotechniczne Elektropol — Dewelot Notela” w Wilnie.

w dniu 11. II. 1932 r. 9609. III. Firma: „Tyszkiewiczowa Helena”

w dniu 13. II. 1932 r. 13121. I. Firma: „Hurtowa sprzedaż soli Bronisław Sikorski”

w dniu 15. II. 1932 r. 13122. I. Firma: „Biuro Elektrotechniczne Elektropol — Dewelot Notela”

13123. I. Firma: „Nison Okun” w Niemenczynie, pow. Wileńsko-Trockiego.

13124. I. Firma: „Kalman Lewin” w Wilnie, ul. Zamkowa 13.

13125. I. Firma: „Sklep skór o obuwia Chawy Karasin” w Brasławiu.

13126. I. Firma: „Zofia Zarzycka” w Niemenczynie, pow. Wileńsko-Trockiego.

13127. I. Firma: „Chawa-Bejla Rotsztejn” w Wilnie Wielka 28.

Do Rejestru Handlowego, Dział A, Sądu Okręgowego w Wilnie wciągnięto następujące wpisy:

w dniu 27. I. 1932 r. 658. XIII. Firma: „Dom Handlowy B-cia Cholem”.

my jednoosobowej: „Ginzburg Icek, istnieje na mocy umowy z dnia 31 grudnia 1931 r.

13141. I. Firma: „Apteka pod stonem, B. i I. Frumkinowie, spółka”.

13142. I. Firma: „Szymon Srolewicz” w Duniłowiczach, pow. Postawskiego.

13143. I. Firma: „Mowsza Muterpel” w Krzywiczach, pow. Wileńskiego.

13144. I. Firma: „Ita Joniłowicz” w Wilnie, ul. Zawalna 38.

13145. I. Firma: „Chaja Lewin” w Wilnie, Zamkowa 24.

13146. I. Firma: „Liba Kremer” w Wilnie, ul. Szklana 9.

13147. I. Firma: „Sklep spożywczy i obuwia Racheli Bojarskiej” w Holszanieh, pow. Osmiańskiego.

w dniu 27. II. 1932 r. 13148. I. Firma: „Sklep galanteryjny Regina Masza Weksler i Chana Fin”.

firma zawarta na mocy umowy z dnia 29 grudnia 1931 r. na czas nieograniczony.

13149. I. Firma: „Lech Właścicielka—Konstancja Paszkiewiczowa” w Wilnie.

13150. I. Firma: „S. Mark i W. Wulfim Spółka”.

13151. I. Firma: „Cepelowicz Rafał, Bensman Wulf i Mindel Chaim Spółka firmowa”.

13152. I. Firma: „Gurwicz Szołom, Trocki Icek, Cepelowicz Mowsza i Skirański Izrael Spółka”.

13153. I. Firma: „Kelson Samuel vel Stanisław”.

13154. I. Firma: „Rachmielewicz Izrael”.

Do Rejestru Handlowego, Dział A, Sądu Okręgowego w Wilnie wciągnięto następujące wpisy dodatkowe:

w dniu 1. II. 1932 r. 807. II. Firma: „Dawidowska Leja”.

w dniu 12. II. 1932 r. 693. III. Firma: „Ginzburg Jakób”.

1040. III. Firma: „Kac Izzaak”.

1366. II. Firma: „Nirkie Fryda”.

SYDNEY HORLER.

KRÓLOWA NOCY

Powieść sensacyjna. Przełożył Czesław Kozłowski.

Gdy się ustawili dokoła jeńca, kobieta wybuchła śmiechem. W śmiechu tym jawiła się złośliwość...

niego żywej. Po tej świeżej młodości na ulicy Tawiton chciałem zadowolić swe poczucie honoru...

dziewczyna, ta panna Insall! Dlaczego? — Może się pan dziwi, czemu poniosłem takie trudy...

Całkowicie podzielać twoje zdanie. — Ano, da się to widzieć — rzekł Holiday.